

Motion till riksdagen 2016/17:3388

av **Anna Kinberg Batra m.fl. (M)**

Plan för ett starkare Sverige: Trygghet att lita på

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbilda och anställa minst 2 000 fler poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler civilanställda inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett system med deltidspolis och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utrustningslyft för svensk polis och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat utrymme för att höja polisernas löner och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att Polismyndigheten snarast ska tillsätta de lokala ledningsresurser som är nödvändiga för ett kvalitativt genomförande av polisreformen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att Polismyndigheten ska säkerställa att målet om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet uppnås, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisens fokus på kärnuppgifterna ska stärkas, att arbetet med kontinuerlig metodutveckling i det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet ska utvecklas och att polisorganisationens effektivitet ska förbättras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vardagsbrottsligheten, s.k. mängdbrott, ska prioriteras av polis och åklagare och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en kontinuerlig polisiär närvaro i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom tydliga och mätbara mål underlätta uppföljningen av polisens utredningsresultat och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kraftfulla insatser i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet för att motverka brottslighet, framväxten av parallella samhällen och otrygghet för medborgarna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för kameraövervakning i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att åstadkomma en tydligare uppföljning av angrepp mot blåljuspersonal och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Brottsförebyggande rådet i uppdrag att kartlägga brottsutvecklingen när det gäller angrepp på polis-, räddningstjänst- och ambulanspersonal för att få en samlad bild av utvecklingen över tid, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett arbete för att möjliggöra ungdomstjänst inom räddningstjänsten och polisen och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade möjligheter för poliser att få skadestånd vid allvarliga kränkningar och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur arbetet med att förhindra brott mot rättsväsendets anställda kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa reglerna om beslag och husrannsakan till modern teknik och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra till Tullverket och Polismyndigheten att agera samordnat för att stoppa införseln av illegala vapen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen ska ingå samverkansavtal med alla kommuner, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att löpande utvärdera de lokala medborgarlöftena och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansvaret för det lokala brottsförebyggande arbetet ska ligga på högsta politiska nivå i kommunerna och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna och pröva förutsättningarna för att fler socialarbetare ska kunna verka i yttre tjänst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med ett nytt lagförslag så att livstids fängelse blir normalstraffet för mord, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett nytt brott, grovt sexuellt ofredande, bör införas och tillkännager detta för regeringen.

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad polisnärvaro på särskilt utsatta platser och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny och bredare sexualbrottslagstiftning och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa eller modifiera den s.k. ungdomsrabatten och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att brott med ett straffvärde på sex till tolv månaders fängelse ska kunna leda till utvisning även då återfallsrisk inte föreligger, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen tydligare ska omfatta virtuella våldtäkter och hämndporr, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för människosmuggling och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över knivlagen och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över straffskalorna för vapensmuggling och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagen om kränkande fotografering och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera lagstiftningen mot tvångs- och barnäktenskap och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att förebygga och förhindra att unga blir gifta mot sin vilja, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkta insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kunskapen om hatbrott och förmågan att beivra sådan brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om likvärdighet i stödet till brottsoffer över hela landet och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att postlagen ska utformas även med utgångspunkt från brottsbekämpande myndigheters behov av att kunna ingripa och utreda handel med och smuggling av narkotika och andra olagliga produkter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för att höja kunskapen i hela rättssystemet om den it-relaterade brottsligheten och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Polismyndigheten för att utreda och klara upp mängdbrott på internet och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att presentera en samlad strategi mot it-brott och tillkännager detta för regeringen.

Ett tryggare Sverige som håller ihop

Ett tryggt samhälle som håller ihop är en av förutsättningarna för att kunna ta tillvara den potential och de utvecklingsmöjligheter som finns i Sverige. Sverige är – och ska vara – ett av världens tryggaste länder att bo och växa upp i. Samtidigt är det alldeles för många som har för nära till otrygghet. Otryggheten är för stor på alltför många platser. Människor som vaknar upp till bilbränder och inbrott. Bostadsområden där öppen narkotikaförsäljning, våldsdåd och attacker mot blåljuspersonal sker i princip dagligen. Glesbygd där polisen inte har resurser att rycka ut vid allvarlig brottslighet.

Vi ser nu en samhällsutveckling där ett nytt utanförskap växer fram i delar av landet. Det leder till att parallella samhällen skapas i Sverige. Den negativa utvecklingen riskerar att förstärkas när människor möter fördomar eller trakasserier och när människor begränsas av sin omgivning eller inte vågar gå ut på kvällarna. Något är fel när det finns områden i Sverige dit ambulansen inte åker om inte polisen samtidigt åker med. Utvecklingen går åt fel håll när brandförsvaret eller räddningstjänsten inte kan rycka ut till vissa bostadsområden utan att bli utsatta för stenkastning. Så ska det inte vara. Sverige ska vara ett land – inte ett land där parallella samhällen tillåts växa fram. Genom effektiva insatser mot brott och ordningsstörningar och genom att fler ges möjlighet att få ett jobb ökar människors frihet och sammanhållningen i samhället.

Tryggheten är inte jämlikt fördelad. Undersökningar, som till exempel Nationella trygghetsundersökningen, visar att kvinnor känner sig mer otrygga än män, äldre mer otrygga än yngre och människor bosatta i utanförskapsområden är mer otrygga än människor bosatta i socioekonomiskt starka områden. Om det över längre tid finns en bestående skillnad i människors tillgång till och upplevelse av trygghet beroende på kön, ålder och bostadsort utmanar det sammanhållningen i hela samhället. Att pressa tillbaka utanförskapet är en central del i Moderaternas plan för ett starkare Sverige. Det handlar om att bryta bidragsberoende, att arbete alltid ska löna sig och att införa en nolltolerans mot dåliga skolor. Och att vi aldrig får acceptera att samhället abdikerar från tryggheten.

Den yttersta garanten för rättssamhället är en fungerande och effektiv polis i hela landet. Men nu syns allvarliga brister. Landets poliser vittnar om en organisation i kris. Ökad arbetsbelastning till följd av bland annat flyktingkrisen, terrorhot och utvecklingen i utanförskapsområden samt att omorganisationen av polisen inte har genomförts på ett tillfredställande sätt, och inte inneburit de fördelar som var förväntade, pressar polisen. I flera fall betonar poliser att de är för få för att kunna göra sitt jobb. Avgångarna i kåren har ökat kraftigt och kritik riktas mot svagt ledarskap. Utmaningarna med att säkerställa en närvarande polis i mer glest befolkade delar av landet kvarstår. Många medborgare vittnar om hur svårt det är att nå polisen för att anmäla brott, väntetiderna för att komma fram till polisens kontaktcenter är alldeles för långa och småföretagare landet runt upplever att många av de brott de anmäler inte följs upp eller utreds ordentligt av polisen. Situationen är allvarlig och riskerar – om inte kraftfulla åtgärder vidtas – att försämra människors tilltro till polisen.

Nu krävs det kraftfulla insatser för att bryta den utvecklingen. Att pressa tillbaka utanförskapet är en central del i Moderaternas plan för ett starkare Sverige. Det handlar om att bryta bidragsberoende, att arbete alltid ska löna sig och att införa nolltolerans mot dåliga skolor. Vi accepterar aldrig att samhället någonstans abdikerar från lag och ordning. I landets utanförskapsområden har rättsvårdande myndigheter dragit sig tillbaka eller är för svaga. Detta ger kriminaliteten spelrum och ökar otryggheten.

Brottsförebyggande rådet, Brå, gör återkommande en nationell trygghetsundersökning, NTU, där statistiken visar att andelen som upplever oro för att utsättas för brott generellt sett minskar oberoende av kön eller ålder. Exempelvis har andelen personer som oroar sig i stor utsträckning för brottsligheten i samhället minskat från 29 procent 2006 till 22 procent 2015 (källa Brå, Brottsförebyggande rådet NTU 2015). Statistiken visar dock att den upplevda tryggheten är ojämnt fördelad beroende på kön, ålder, etnisk härkomst och bostadsort. Generellt är kvinnor mer otrygga än män och äldre mer otrygga än yngre. Man är också – generellt sett – påtagligt mer otrygg i landets utanförskapsområden.

Moderaterna har en plan för ett starkare Sverige. En viktig del i denna är en väl utformad rättspolitik som förebygger, hindrar och motverkar brottslighet. Det är med en sådan rättspolitik som vi skapar ett tryggare samhälle. Moderaterna och Alliansen stärkte rättsväsendet, men utmaningarna är fortsatt stora.

Det finns områden i Sverige där man inte litar på att samhället finns när man behöver. Polisen har identifierat 53 områden i landet som i olika grad är utsatta för allvarlig brottslighet, 15 av dessa är särskilt utsatta. Här har polisen svårt att utföra sitt uppdrag. Det förekommer öppen narkotikaförsäljning, våldsdåd, mord på öppen gata och människor är ofta rädda för att vittna på grund av rädsla för repressalier från kriminella. Detta kan vi aldrig någonsin acceptera. Rättssamhället måste återta kontrollen i dessa områden.

Sverige är ett stort land, men befolkningsunderlaget ser olika ut beroende på var i landet man befinner sig. Delar av landet präglas av stora avstånd och ett litet befolkningsunderlag. Att säkerställa att även dessa områden har en polis som är närvarande, som finns tillgänglig när brott begås och som har förmågan och kapaciteten att rycka ut oavsett tid på dygnet är viktigt för att hålla landet samman.

Stölder, våldsbrott, bedrägerier, det ökade terrorhotet och framväxten av parallella samhällen i några av våra mest brottsutsatta förorter är exempel på de utmaningar svensk polis och rättsväsendet står inför. Därtill kommer de utmaningar som flyktingströmmarna och befolkningsökningen i sig innebär. Samtidigt ser vi hur polisens utredningsresultat faller kraftigt. En undersökning från Brå visar att enbart 14 procent av alla brott klaras upp. För att vända trenden behövs fler poliser och ett mer effektivt utnyttjande av den befintliga polisorganisationen. I Moderaternas plan för ett starkare Sverige ingår därför en satsning för att utbilda och anställa minst 2 000 nya poliser. Vi vill också slå fast att Sverige ska ha minst 20 000 verksamma poliser.

En effektivare polis som utreder fler brott

Omorganisationen av polisen har hittills inte inneburit de fördelar som var förväntade – en effektiv polis närmare medborgarna. Tvärtom vittnas det om flera parallella förändringar som skapat otydlighet och turbulens. Det är inte en hållbar situation. Sverige behöver konkreta reformer för att stärka polisen och öka tryggheten.

Rättsväsendet – polis, åklagare, domstolar och kriminalvård – ska ha de resurser som behövs för att säkerställa den förmåga som är nödvändig för att utreda och klara upp brott, lagföra brottslingar och ha en fungerande, effektiv och modern kriminalvård. Det brottsförebyggande arbetet och rättsväsendets förmåga och kapacitet behöver stärkas.

Det kommer alarmerande signaler om att polisen inte levererar tillfredsställande resultat när det gäller antalet utredda brott. Omorganiseringen av polisen hade till syfte att öka möjligheterna att säkerställa kvalitativt och kvantitativt goda resultat och en god bemanning i hela landet. För att öka tryggheten är det viktigt att allmänheten upplever att polisen är närvarande och synlig. Det gäller såväl i storstäder som i mindre orter och på landsbygden. En tillgänglig polis är viktig för att förebygga brott, men framför allt när brott begåtts och måste klaras upp. Omorganiseringen av polisen ökar rikspolischefens möjlighet att säkerställa en god bemanning i hela landet.

Vi ser också tecken på att många poliser väljer att avsluta sin anställning inom Polismyndigheten. Antalet polisanställda som är under 40 år och som avslutat sin anställning inom polisen har ökat kraftigt – från 72 anställda 2011 till 121 förra året. Enbart under de första sex månaderna 2016 har 102 anställda, yngre än 40 år, slutat. Det bör nog analyseras vad dessa avgångar beror på.

Ett viktigt steg för att förbättra resultaten och öka polisen närvaron är att stärka polisens resurser. Befolkningsökningen liksom nya utmaningar gör att det behövs minst 2 000 fler poliser. De nya poliserna ska i huvudsak användas för att förstärka brottsbekämpningen och öka tryggheten i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet samt i glest befolkade delar av landet.

I Moderaternas budgetmotion avsätts medel för att utöka utrymmet för att höja polisernas löner. Sammantaget ger de avsatta medlen under budgetperioden utrymme för att höja polisens löner med 2 000 kr per månad. Exakt hur dessa medel används kommer vara upp till Polismyndigheten och ska ske i enlighet med de sedvanliga förhandlingar som sker på svensk arbetsmarknad.

Polisreformen

Det är nu viktigt att se till att polisreformen genomförs så att dessa mål uppfylls. Genomförandetakten har varit alldeles för låg. Det är naturligt med en osäkerhet initialt hos personal när en verksamhet skall förändras. Därför är det viktigt att snabbt tillsätta de chefer som är nödvändiga för att kunna leda den dagliga verksamheten. Detta har inte fungerat. På många håll saknas de lokala ledningsresurser som är nödvändiga för att verksamheten skall kunna fungera. Det skapar en osäkerhet och uppgivenhet inom organisationen. Det är regeringens och Polismyndighetens ansvar att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att få polisen att nå målet om en mer lokalt närvarande polis.

Fler civilanställda

Av såväl kvalitets- som effektivitetsskäl finns ett behov av att i ökad omfattning kunna använda civilanställd personal inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten för uppgifter som i dag endast får utföras av polismän. Det är viktigt att tillvarata kompetensen hos dem med annan utbildning än polisutbildning. Det finns många uppgifter där annan specialkompetens är värdefull. Polismän bör i första hand arbeta med arbetsuppgifter där en polisens kompetens är en nödvändig förutsättning, framför allt när arbetsuppgifterna kan komma att kräva användning av våld eller tvång. För att underlätta att polis finns tillgänglig så är det nödvändigt att utöka antalet civilanställda

inom polisen för arbetsuppgifter där polismans befogenhet inte är nödvändig. De som arbetar inom Polismyndigheten ska ha möjliga karriärvägar i hela landet.

Deltidsanställda poliser

Vid vissa tillfällen finns särskilt behov av fler poliser i tjänst, exempel på detta är Husbykravallerna eller den stora flyktingströmmen förra året. Vi anser därför att man bör undersöka möjligheten att införa deltidsanställd polis. Deltidspoliser ska vara utbildade poliser som vid behov ska kunna sättas in och arbeta deltid i polisorganisationen. Det skulle kunna innebära en möjlighet att snabbt få tillgång till utbildad polis vid akuta behov. Det skulle också kunna vara ett sätt att se till att lands- och glesbygd skulle kunna få tillgång till fler poliser. Även om vissa orter har en jämförelsevis låg brottslighet så måste det kunna finnas tillgång till polis de gånger som brott faktiskt begås.

Kvalitetssäkra Polismyndigheten

Polisens huvudansvar är ingripande vid och utredning av brott. Därför är det viktigt att kvalitetssäkra verksamheten vad gäller antalet anställda poliser. En tydlig miniminivå om 20 000 poliser är därför viktig.

Polisens fokus på kärnuppgifter

Polisen är samhällets yttersta resurs när andra myndigheter inte kan lösa ett problem. Det innebär att polisen har vissa arbetsuppgifter som i grunden inte är polisiära. Det förbrukar resurser från de exklusivt polisiära uppgifterna. Alliansregeringen inledde en översyn av polisens arbetsuppgifter. Utredningen hann presentera ett delbetänkande innan nuvarande regering lade ner arbetet. Därefter har riksdagen tillkännagett för regeringen att översynen ska återupptas. En högre grad av effektivitet fordrar att det även inom dagens organisation görs prioriteringar som stärker fokuseringen på polisens kärnuppgifter.

Polisens effektivitet och utredningsresultat

Polisen måste bli bättre på att klara upp brott. Polisens minskade effektivitet står inte i proportion till de tilldelade resurserna. Det är viktigt att öka polisens förmåga att utreda och klara upp även ”mängdbrottslighet” eller ”vardagskriminalitet”, det vill säga vanligt förekommande brott. Statistik från Brå visar att polisens utredningsresultat sjunker dramatiskt. Polisens förmåga att klara upp brott är i dag den lägsta på 16 år, samtidigt som stora skillnader inom landet fortfarande består. Förra året (2015) klarades 14 procent av brotten upp vilket ska jämföras med 18 procent fem år tidigare. För flera brottskategorier är bilden särskilt dystert. Exempelvis har uppklaringen när det gäller misshandel sjunkit kraftigt. Bara 12,6 procent av misshandelsbrotten klarades upp 2015. Fem år tidigare, 2010, var siffran 18,3 procent. För skadegörelsebrott har brottsuppklaringsgraden nästan halverats – från 4,0 procent till 2,1 procent förra året.

Ett av syftena med polisreformen var att uppnå större likvärdighet över landet avseende polisens arbetssätt och utredningsresultat. Olika insatser behöver därför göras framöver för att målet om bättre likvärdighet mellan polisregionerna ska uppnås.

De mycket stora regionala skillnaderna tyder även på en mycket svag koppling mellan tilldelade resurser och resultat. De områden som har flest antal poliser i förhållande till befolkningen visar på sämre resultat än de med mindre resurser. Det är inte en acceptabel utveckling. Det är därför viktigt att polisen har tydliga och mätbara mål för sitt arbete. Den diskussion som tidigare funnits om s.k. ”pinnjakt” inom polisen får inte vara en ursäkt för att undvika ett målmedvetet och planerat arbete.

För att ge svensk polis bättre förutsättningar att göra sitt jobb krävs det att polisen har tillgång till modern utrustning som är anpassad efter respektive tjänstgöring. Det har rapporterats om att polisen har haft brist på skyddsutrustning och poliser har uttryckt att exempelvis skyddsvästar och hjälmar inte är individuellt anpassade. För att säkerställa att polisen är rätt utrustad för sina olika uppdrag samt för att förbättra arbetsmiljön och säkerhet föreslår Moderaterna ett utrustningslyft riktat till svensk polis.

Polismyndigheten ansvarar för vilken typ av utrustning de avsatta medlen ska användas till, men utrustning till poliser i yttre tjänst ska prioriteras. För detta anslås 200 miljoner kronor år 2017.

Mängdbrott

Ett stort antal brott rubriceras som så kallade mängdbrott. De som har utsatts för ett sådant brott påverkas ofta mycket starkt. Exempelvis så innebär bostadsinbrotten en stor kränkning för den som drabbas, många upplever en större oro och mår mycket sämre långt efter det att inbrottet skedde. Vardagsbrottsligheten såsom exempelvis bostadsinbrotten måste prioriteras av polis och åklagare.

Det är regeringens ansvar att se till att polisens brottsutredande förmåga stärks och upprätthålls på en hög nivå. Det är hög tid att regeringen börjar agera för att stärka polisens förmåga att klara upp fler brott än i dag.

Kraftfulla insatser behövs i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet

Polisens nationella operativa avdelning kom tidigt under 2016 ut med en rapport som pekar ut 53 områden i Sverige som i olika grad är utsatta både för allvarlig brottslighet och negativa socioekonomiska faktorer. Av dessa områden är 15 att anse som särskilt utsatta. Områdena präglas av såväl låg socioekonomisk status som stor kriminell påverkan på lokalsamhället. Öppen drogförsäljning, skjutningar på öppen gata, hot och våld mot såväl boende som polis, räddningstjänst och ambulanspersonal samt framväxten av parallella samhällen med delvis en egen rättsskipning är problem som polisen beskriver. Socioekonomiskt svaga områden är dessutom sådana områden där det finns det en förhöjd risk för att individer och grupper av individer radikaliserar.

I dessa områden går utvecklingen åt fel håll. Här är förvärvsfrekvensen låg, arbetslösheten och bidragsberoendet högt och trångboddheten ett betydande problem.

Kriminaliteten är hög och såväl den upplevda som den reella otryggheten bland de boende är stor.

Områden med svag socioekonomisk status har en högre andel otrygga människor än områden med hög förvärvsfrekvens och stark ekonomisk utveckling. Över tid har skillnaden i trygghet mellan socioekonomiskt starka och svaga områden inte minskat.

I polisens rapport om landets 53 områden som är utsatta för allvarlig brottslighet, Utsatta områden – sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade effekter, sägs bland annat följande: ”Ur ett polisiärt perspektiv är givetvis brottslighet, trygghet samt indirekt polisens förmåga att utföra sina uppgifter de viktigaste aspekterna på utsatthet. Samtidigt går det inte att bortse från att detta på områdesnivå är starkt kopplat också till en social och ekonomisk utsatthet, där de bostadsområden som präglas av en stark otrygghet normalt också är präglade av en socioekonomisk otrygghet med till exempel dåligt fungerande välfärdssystem, hög arbetslöshet, låga inkomster samt trångboddhet.”

Kraftfulla och breda insatser över tid behövs för att vända utvecklingen. Förutom insatser för att bryta det ekonomiska och sociala utanförskapet behövs på kortare sikt lokalt närvarande polis, utökad kameraövervakning, hårdare straff för dem som attackerar polis-, räddningstjänst- och ambulanspersonal samt en satsning på det förebyggande arbetet. Allt för att vända den negativa utvecklingen.

Samverkan mot brott i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet

Det är nödvändigt att samhället på ett tydligt och kraftfullt sätt tar sig an problematiken med områden som är utsatta för allvarlig brottslighet. Det krävs uthållighet i polisens och kommunernas brottsförebyggande arbete och insatserna får inte bli tillfälliga. Inte minst är det synnerligen viktigt att motverka alla tendenser till underminering av rättsstatens legitimitet och att parallella rättssystem och samhällen skapas. Stöd och hjälp till brottsoffer, vittnesstödsprogram och en god dialog med boende i sådana områden är viktiga byggstenar i det arbetet. Den samverkan som sker i satsningen mot grov organiserad brottslighet kan tjäna som förebild även i detta arbete.

Ett problem i dessa områden är en grundläggande misstro gentemot myndigheter. Det kan handla om polis, räddningstjänst, socialtjänst och andra samhällsföreträdare. För att bidra till att återupprätta förtroendet för dessa och andra myndigheter är kontinuerlig närvaro och personkännedom viktigt. Vi ser till exempel gärna en fortsättning på och en utbyggnad av projekt där myndighetsföreträdare möter ungdomar i deras närmiljö. Kontinuitet är viktigt och även lokalkännedom. På sikt kan detta bidra till att bygga upp förtroendet för polisen i särskilt utsatta områden. För att säkerställa att poliser över tid vill och kan tjänstgöra i socialt utsatta områden kan till exempel incitament i form av karriärmöjligheter och lön vara viktigt.

Kameraövervakning i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet

I särskilt utsatta miljöer är kameraövervakning en efterfrågad åtgärd för att förebygga brott. Övervakningskameror bidrar även till att underlätta polisens utredningsarbete i de fall där brott har begåtts. Övervakningskameror ersätter inte närvarande och lokalt

förankrade poliser, men det är ett viktigt komplement i arbetet för ökad trygghet. I delar av landets mest brottsutsatta områden behöver övervakningskamerorna bli fler. Vi ser positivt på att polisen lättare ska kunna erhålla tillstånd att sätta upp kameror i de områden där brottsligheten är som störst.

Handgranater

Användandet av handgranater i Sverige ökar. På bara ett år ökade ärendena avseende beslag och detonerade handgranater från åtta stycken 2014 till 45 ärenden 2015, varav tio avsåg detonerade handgranater. Fram till sista juni 2016 har 20 ärenden registrerats, varav åtta avser detonerade handgranater, enligt siffror från polisen. Problemet i nuläget är fortfarande att handgranater inte klassas som vapen.

Riksdagen har tidigare ställt sig bakom en kartläggning av sprängämnen i kriminella sammanhang och att se över lagstiftningen som omfattar handgranater och tillkännagett detta för regeringen. Det är nu av yttersta vikt att regeringen agerar skyndsamt.

Skjutningar och dödligt våld

Mellan 2006 och 2014 steg antalet polisanmälda skjutningar med 20 procent, från 306 till 365. Andelen som ledde till skottskada på person ökade samtidigt från 25 till 30 procent. Skjutningar sker allt oftare (från 6 procent 2006 till 15 procent 2014) i socialt utsatta områden. Brottsförebyggande rådets rapport ”kriminella nätverk och grupperingar” visar att det är fem gånger vanligare med skjutningar i socialt utsatta områden än i övriga landet, räknat med utgångspunkt från folkmängd.

Kriminella konflikter leder allt oftare till dödligt våld. Av det totala dödliga skjutvapenvåldet mellan 2008 och 2013 (53 fall) härrörde nästan hälften, 48 procent, från konflikter inom den kriminella miljön. På 1990-talet var motsvarande siffra en knapp femtedel. Brås rapport gör gällande att skjutningarna sällan beror på revirstrider eller kamp om marknadsandelar. I botten finns snarare oftast personliga konflikter. Att allt fler kriminella ingår i gäng, med närhet till insmugglade skjutvapen, gör dock att konflikterna eskalerar.

Brå är tydliga i sin slutsats: Denna typ av organiserad brottslighet går inte att bekämpa innan rudimentär ordning har återupprättats i de socialt utsatta områdena. Mot den bakgrunden är det viktigt med ytterligare kraftanstängningar för att få stopp på narkotikahandeln, vardagskriminaliteten, bilbränderna och stenkastningen i socialt utsatta områden. I övrigt hänvisar vi till vår gemensamma motion med övriga allianspartier som handlar om att motverka grov organiserad brottslighet.

Krafttag mot angrepp som riktas mot blåjuspersonal

De senaste åren har vi sett många exempel på våld mot poliser, personal inom räddningstjänsten samt hälso- och sjukvården. Det är en oacceptabel utveckling som måste brytas. Det handlar både om att skydda personer som har samhällsviktiga

uppgifter och om att värna respekten för rättsstaten. Poliser och företrädare för räddningstjänsten beskriver en allvarlig situation. Rikspolischefen har sagt att han inte kan garantera säkerheten i utsatta förorter runtom i landet. Ordföranden för Alarm Ambulansförbundet, det största fackförbundet för ambulanspersonal, har sagt att patienter i flera brottsdrabbade områden ofta får vänta längre på vård, eftersom ambulanserna får vänta in poliseskort innan man åker in i sådana områden. Riksföreningen för ambulanssjuksköterskor, RAS, har krävt att de får bättre upplysningar när de skickas ut till farliga adresser för att hämta patienter. Rättsstaten ska inte stå handfallen när respekten för den urholkas. Reaktionerna på dessa angrepp och attacker måste vara tydliga. Alliansen i justitieutskottet har lagt fram gemensamma förslag om detta i motionen Skärpta straff för attacker mot blåljuspersonal.

Skärp straffen för våld mot tjänsteman

Straffen för våld mot tjänsteman återspeglar inte allvaret i brottsligheten. Den som hindrar polis och annan blåljuspersonal med våld från att fullfölja sina uppgifter skadar hela samhället och bör straffas därefter. I dag behandlas hot mot tjänsteman och våld mot tjänsteman i samma straffstadgande. Straffet för våld mot tjänsteman blir ofta cirka en månads fängelse. Många gånger ersätts fängelsestraffet av samhällstjänst. Våld mot – exempelvis – en polis i tjänst är naturligtvis typiskt sett ett allvarligare brott än ett muntligt hot. För att fånga upp allvaret i situationer när våld riktas mot en tjänsteman bör våld mot tjänsteman få en egen brottsrubricering där straffet ska vara minst sex månaders fängelse.

Våld mot alarmeringstjänstpersonal

Reaktionerna på våld mot poliser, anställda inom räddningstjänsten och hälso- och sjukvården måste bli betydligt tuffare. Personal inom räddningstjänsten omfattas endast ibland och personal inom hälso- och sjukvården omfattas i dag inte alls av samma skydd som till exempel poliser eftersom de inte sysslar med myndighetsutövning. Detta bör ändras så att våld eller hot mot personal inom räddningstjänsten och hälso- och sjukvården straffas lika hårt och på samma sätt som våld eller hot mot poliser. Därför bör det införas ett nytt brott – våld mot alarmeringstjänstpersonal – där det inte uppställs något krav på att angreppet sker mot någon i dennes myndighetsutövning.

Angrepp mot väsentliga samhällsfunktioner

Ibland riktas skadegörelse direkt mot polisbilar och andra utryckningsfordon. Vi ser också fall då polisen lockas in i områden för att sedan angripas med stenkastning. När angreppen riktas mot sådana väsentliga samhällsfunktioner bör detta anses vara försvårande när straffet bestäms – oavsett om det rör sig om skadegörelse, våldsamt upplopp eller någon annan brottslighet. Vi vill därför införa en särskild straffskärpningsgrund som innebär att alla brott som innefattar ett angrepp mot viktiga

samhällsfunktioner leder till skärpta straff. Även hindrandet av uttryckning bör kriminaliseras.

Tydligare uppföljning av angrepp mot blåjuspersonal – ett nationellt kartläggningsuppdrag till Brå

Brottsförebyggande rådet, Brå, sammanställer inte någon statistik över angrepp mot blåjuspersonal. Polisen har inte heller någon nationell sammanställning av hur problemet har utvecklats över tid. I stället är det genom lokalområdespolischefer och tillbudsansökningar till Arbetsmiljöverket som det går att bilda sig en uppfattning om antalet angrepp. Bara kring Järvafältet i Stockholm har det gjorts 30 tillbudsansökningar om stenkastning mot poliser i år. Lägesbilden är likartad även i södra Sverige.

Polisen bör därför ges i uppdrag att införa en tydligare uppföljning av angrepp mot polisen, räddningstjänsten och ambulansverksamheten. En ny brottskod skulle ge bättre möjligheter för en samlad statistik, men vi anser att berörda myndigheter bättre kan avgöra hur omfattningen av problemen över tid ska synliggöras. Brå bör också få ett uppdrag att genomföra en kartläggning av brottsutvecklingen när det gäller angrepp mot polisen, räddningstjänsten och ambulansverksamheten i socialt utsatta områden, samt vilka åtgärder man ser som verksamma mot problemen.

Ungdomstjänst inom räddningstjänsten och polisen

När den som är mellan 15 och 17 år döms till ungdomstjänst för brott som innefattat ett angrepp mot polis, räddningstjänst eller anställda i hälso- och sjukvården ska påföljden helt eller delvis kunna ske inom ramen för räddningstjänstens eller polisens verksamheter. Syftet är att stärka dessa ungdomars tillit och respekt för viktiga samhällsfunktioner. För att komma i fråga för att kunna fullgöra ungdomstjänst vid räddningstjänsten eller polisen ska det krävas en individuell lämplighetsbedömning. Ett gemensamt uppdrag ska ges till Polismyndigheten och Socialstyrelsen, att i samråd med bland annat Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, utforma en modell för en fungerande ungdomstjänst inom räddningstjänsten och polisen.

Ökade möjligheter för poliser att få skadestånd vid allvarliga kränkningar

I dag ställs högre krav än för andra för att skadestånd i form av kränkingsersättning ska utgå när till exempel poliser är utsatta för brott. I praxis ställs relativt höga krav för ersättning i dessa fall. En utredning bör därför tillsättas med syfte att föreslå lämpliga förändringar i lagstiftningen som syftar till att skadestånd vid allvarliga kränkningar kan utgå i fler fall än i dag när poliser är brottsoffer. Att till exempel spotta en polis i ansiktet bör alltid leda till skadestånd. Detsamma ska gälla när poliser utsätts för våld som är att jämföra med misshandel av normalgraden.

Hot och våld mot anställda inom rättsväsendet

I en rapport från Jusek, vilken redogör för nuläget och utvecklingen sedan 2013, framgår det att drygt var fjärde medlem inom rättsväsendet har utsatts för våld, trakasserier, skadegörelse, hot, mutförsök eller annan form av otillbörlig påverkan under de senaste två åren. Det stora flertalet incidenter, 89 procent, inträffade på arbetet eller i tjänsteutövning.

I Juseks rapport framkommer det att fler åklagare vittnar om hårdare klimat, dels i rättssalen, dels från journalister och i sociala medier, med ett tilltagande fokus på åklagarens person. Dessutom är den stora majoriteten av Sveriges tingsrätter utan permanent säkerhetskontroll. Elva av 48 tingsrätter har fast säkerhetskontroll, vilket innebär daglig säkerhetskontroll som omfattar alla besökare till domstolen. Under 2015 har kameraövervakning, larm och metalldetektorbågar installerats vid ett flertal domstolar.

Ett fungerande rättsväsende är en av byggstenarna i ett demokratiskt samhälle och de som arbetar för ett samhälle som är tryggt för alla ska inte behöva känna sig otrygga, än mindre utsättas för brott. Vi anser därför att det är av stor vikt att se över hur arbetet med att förhindra brott mot rättsväsendets anställda kan stärkas.

Modern teknik och husrannsakan

I dag är den mesta informationen i samhället elektroniskt lagrad, något som tidigare regler om beslag och husrannsakan inte tar hänsyn till. De gamla reglerna om beslag och husrannsakan utgår från fysiska objekt och miljöer vilket kan orsaka problem utifrån hur dagens informationshantering till stor del ser ut. Enligt ett kommittédirektiv från mars i år ska en särskild utredare se över reglerna om beslag och husrannsakan, med syftet att skapa ändamålsenliga regler som möjliggör effektiva och rättssäkra brottsutredningar. Vi anser att det är bra att man har tillsatt en utredning, men man måste skyndsamt anpassa reglerna om beslag och husrannsakan till modern teknik och dagens förutsättningar.

Uppdra åt Tullverket och Polismyndigheten att agera samordnat mot illegala vapen

Tillgången till mycket potenta illegala vapen har ökat drastiskt för de kriminella. Rent militära vapen som automatkarbiner och handgranater har kommit i omlopp. Dessa vapen används när brotten begås, men även poliser har attackerats och oskyldiga dödat vid olika uppgörelser mellan kriminella. Dessa vapen har förts in i landet illegalt. För att förhindra att dessa vapen kommer in i landet så krävs det flera åtgärder, dels ett bättre gemensamt regelverk inom EU för åtgärder som exempelvis märkning för att förhindra spridning, dels ett bättre samarbete internationellt rent polisiärt, men också ett bra samarbete mellan tull och polis för att minska vapensmugglingen. De två myndigheterna har tidigare haft ett gemensamt uppdrag för att kartlägga omfattningen av den illegala hanteringen. Vi anser att regeringen åter bör ge ett sådant gemensamt uppdrag.

Ett bättre brottsförebyggande arbete

Samverkansavtal

I de delar av landet där avstånden är stora och befolkningsunderlaget är litet finns det en stor utmaning i att säkerställa en lokalt närvarande polis. Det gäller också i de områden som i olika grad är utsatta för allvarlig brottslighet. Här behövs fler lokalt förankrade och närvarande poliser liksom ett mer aktivt samarbete mellan polis, kommuner, olika organisationer och andra frivilliga aktörer när det gäller det brottsförebyggande arbetet. Det är positivt att flertalet kommuner tecknar samverkansavtal med polisen. Polisen har då skapat en god grund för ett nära samarbete med kommunen. Samarbetet finns nedskrivet och har därmed förutsättningar att bli mer strukturerat och detaljerat. Moderaterna vill att alla kommuner skriver samverkansavtal med polisen.

Medborgarlöften

Medborgarlöften kommer att vara en del av den nya styrningen av polisen. Medborgarna involveras i arbetet med att ta fram löftena och medborgarlöftena kommer att återspegla det som medborgarna upplever vara problem. Den lokala problembilden blir då utgångspunkten för polisens lokala arbete. Arbetet med medborgarlöften behöver utvärderas löpande. Det är viktigt att följa upp både hur löftena utformas och hur de sedan tillämpas.

Ansvar för det lokala brottsförebyggande arbetet

Kommunerna behöver ha personer med särskilt ansvar för säkerhetsfrågor och trygghetsskapande arbete. Kommunerna har redan i dag skyldigheter att ge stöd till brottsoffer, men frågorna måste tas på större allvar i fortsättningen. Barn och ungdomar behöver trygghet och goda förebilder. Vi ser att alldeles för många barn växer upp i familjer med problem. Ett tätare samarbete mellan förskolan, skolan och socialtjänsten kan bidra till att samhället tidigare får kännedom om sådana problem. Detta gör att insatser kan sättas in tidigt och därigenom bidra till att förebygga att senare problem inte uppkommer. Skolan ska anmäla om brott begås. Det är viktigt att alla skolor tar det ansvaret fullt ut.

Socialtjänsten

I takt med att samhället förändras ställs nya och andra krav på sociala insatser. Vi vill pröva möjligheterna för att fler socialarbetare bör kunna verka i yttre tjänst. Föräldrar med barn och ungdomar i riskzonen måste ges bättre förutsättningar att klara föräldrarollen. Den uppsökande verksamhet som socialtjänsten har är ett viktigt verktyg som bör användas mer. I allt socialt förebyggande arbete är kontinuitet, samarbete och samverkan viktigt. Arbetet får inte ske stuprörmässigt utan samverkan måste ske horisontellt mellan olika aktörer i samhället.

Straffskärpningar och andra lagstiftningsåtgärder

Tydliggör lagstiftningen om mord

Den 1 juli 2014 trädde en lagändring i kraft som syftade till att öka användningen av livstidsstraffet när personer fälls till ansvar för mord. När det gäller lagtextens utformning förekom vissa diskussioner under lagstiftningsarbetet. Den utformning som valdes förespråkades av vissa tunga remissinstanser, som exempelvis Svea hovrätt, Åklagarmyndigheten och Brottsoffermyndigheten. Avsikten var att detta straff skulle kunna användas i betydligt större utsträckning och utgöra ett normalstraff i den bemärkelsen att det förutsågs dömas ut i en majoritet av fallen. Lagtekniskt innebar ändringen att det i straffskalan för mord lades till att straffet är fängelse på livstid om omständigheterna är försvårande. Tillägget ska ses mot bakgrund av att livstids fängelse, enligt förarbetena till den tidigare lydelsen av lagtexten, skulle förbehållas endast de allvarligaste fallen. Tanken var att straffet skulle utmätas på denna nivå då omständigheterna var synnerligen försvårande.

Enligt Högsta domstolens tolkning i ett mål innebar lagändringen från 2014 inte någon förändring av det rättsläge som gällde tidigare. Därmed riskerar den lagändring som skedde att inte få det genomslag som riksdagen avsåg, vilket måste åtgärdas. Därför behövs ett nytt förslag som uppfyller och säkerställer att riksdagens vilja kommer till uttryck i den praktiska rättstillämpningen. Det är angeläget att en översyn sker skyndsamt, och att regeringen återkommer omgående till riksdagen med ett lagförslag som säkerställer att livstids fängelse ska utgöra normalstraffet för mord.

Skärpt straff genom ny brottsrubricering – grovt sexuellt ofredande

Det finns – straffrättsligt sett – ett för stort avstånd mellan vissa allvarliga gärningar som rubriceras som sexuellt ofredande och de situationer där det går att fälla någon till ansvar för våldtäkt. I sådana fall av sexuellt ofredande framstår straffet som inte tillräckligt ingripande i förhållande till den kränkning som offret utsatts för. Varje oönskad hand på kroppen är en för mycket och det finns allvarliga kränkningar som måste kunna betraktas som och straffas efter sitt högre straffvärde utan att det handlar om våldtäkt. När brott och handlingar är påtagligt oacceptabla måste markeringen från samhället bli tydligare. Därför behöver en ny brottsrubricering, grovt sexuellt ofredande, införas. Straffskalan ska vara fängelse minst nio månader och högst tre år. Det grova brottet ska ta sikte på situationer där till exempel gärningsmän i grupp angriper en person eller där gärningsmannen på något annat sätt har agerat särskilt hänsynslöst eller kränkande. Den som döms för det grövre brottet men inte är svensk medborgare riskerar då också utvisning. Möjligheten att utvisa den som döms för allvarligare brott finns redan i dag men används bara om återfallsrisk föreligger vid straffvärden understigande ett års fängelse. Den gränsen vill vi moderater sänka till fängelse sex månader.

Polisens nationella operativa avdelning har tagit fram en nationell lägesbild gällande sexuella ofredanden bland unga i publika miljöer. Angreppen sker i flera olika sammanhang. Vi vill se utökad polisenärvaro på särskilt utsatta platser. En synlig och närvarande polis skapar förutsättningar för trygghet och att brott förhindras och beivras. Därför behövs utökad polisenärvaro på platser som är särskilt utsatta för denna typ av

brottslighet. Det skulle göra polisen mycket synligare vid exempelvis allmänna folksamlingar, på festivalområden och på badhus.

Sverige behöver en sexualbrottslagstiftning som bättre än i dag utgår från att ett nej betyder nej. Moderaterna vill se en bredare lagreglering som tydligare markerar vars och ens rätt att själv bestämma om man vill ha sex eller inte. Det är den som vill utföra en sexuell handling med en annan som är skyldig att försäkra sig om att den andra också vill, annars ska man avstå. En bredare lagreglering syftar till att säkerställa normal ömsesidighet och uppmärksamhet. Alliansregeringen tillsatte en utredning som nu ser över straffskärpningar för de grävsta sexualbrotten, hur skyddet för brottsoffer kan stärkas och hur rättsväsendet hanterar våldtäktsärenden. Kommittén ska redovisa sitt uppdrag i början av oktober 2016. Det är av största vikt att sexualbrottslagstiftningen erbjuder en rättssäker och heltäckande kriminalisering av alla former av sexuella övergrepp, och att det införs ett synnerligen grovt brott och att även oaktksamhet kriminaliseras. Det är därför mycket betydelsefullt att en översyn nu har genomförts. Det är viktigt att behövliga lagändringar genomförs så snart som möjligt efter att förslagen beretts.

Slopa eller modifiera straffrabatten för unga lagöverträdare

En person som har fyllt 18 men inte 21 år och döms för brott får lindrigare straff än vad en vuxen person hade fått för samma brott. Det så kallade straffmättningsvärdet, eller med andra ord ungdomsrabatten, ligger på omkring 50 procent av straffvärdet för brottet om den dömda har fyllt 18 år. Härfter ökar straffmättningsvärdet med en glidande skala till full straffbarhet vid fyllda 21 år. Detta innebär att den som är 19 år typiskt sett åtnjuter en straffrabatt med 1/3 av straffvärdet och för den som har fyllt 20 år är straffrabatten 1/4 av straffvärdet.

Moderaterna tycker att påföljderna för ungdomar i åldern 18–21 år i princip bör vara desamma som för vuxna. Vissa unga vuxna har hunnit återfalla i brott åtskilliga gånger och personer som fastnat i en kriminell livsstil ska rimligen inte ges en generell nedsättning av straffet. Moderaterna vill därför slopa eller modifiera den så kallade ungdomsrabatten för gärningsmän som har fyllt 18 men inte 21 år.

Brott som leder till utvisning

Dagens regler som rör utvisning på grund av brott bör skärpas i syfte att ytterligare markera att samhället inte accepterar brott av den som vill bosätta sig och leva i Sverige. Moderaterna har tre förslag på skärpta åtgärder. Vi vill att brott med ett straffvärde på sex till tolv månaders fängelse ska kunna leda till utvisning även då det inte föreligger återfallsrisk. Så är det inte i dag. Vi vill att frågan om verkställighetshinder ska prövas i nära anslutning till tidpunkten då verkställigheten aktualiseras. Det är fel att, vilket sker i dag, domstolar spekulerar om det flera år framåt i tiden kan antas föreligga verkställighetshinder. Vi vill säkerställa att åklagare alltid yrkar på utvisning när förutsättningarna för detta är uppfyllda enligt lagstiftningen. I detta ligger också att åklagare regelmässigt ska undersöka förekomsten av eventuella utländska brottmålsdomar. Det måste hela tiden finnas en balans mellan å ena sidan att Sverige inte ska godta brottsliga beteenden och kriminalitet samt å andra sidan grundläggande rättssäkerhetsgarantier. Inte alltför lindrig brottslighet ska därför leda till utvisning.

Hänsyn ska tas till den anknytning som finns till Sverige. Därtill får utvisning aldrig ske då det råder verkställighetshinder.

Virtuella våldtäkter

I takt med teknikens utveckling tar brottsligheten nya former. Så kallade virtuella våldtäkter är ett exempel på sexuellt utnyttjande som sker på internet. Det kan handla om att man kontaktas på sociala medier och sedan tvingas utföra sexuella handlingar framför webbkameran. Handlingarna dokumenteras och man blir sedan hotad med att bilderna eller filmerna ska spridas om gärningsmannen inte får mer material.

Mörkertalet befaras vara stort eftersom detta är förknippat med stor skuld och skam. Ett annat problem som vuxit i takt med teknikens utveckling är så kallad hämndporr. Det kan exempelvis vara fråga om en film som sprids på internet av någon som har filmat när han eller hon har sex med sin före detta partner.

Regeringen har beslutat om ett tilläggsdirektiv till 2014 års sexualbrottskommitté. Kommittén ska utöver vad som framgår av redan beslutade kommittédirektiv analysera om den befintliga lagstiftningen erbjuder ett tillräckligt starkt skydd mot vissa sexuella övergrepp som med hjälp av modern teknik sker via internet.

Vår mening är att lagstiftningen avseende så kallade virtuella våldtäkter och hämndporr behöver tydliggöras. Vi ser därför fram emot att regeringen agerar i frågan och skyndsamt lägger fram förslag i den riktningen till riksdagen efter det att utredningen presenterat sin slutrapport.

Människosmuggling

De många dödsfall som har inträffat bland annat på Medelhavet visar med stor tydlighet på den hänsynslöshet som präglar människosmugglingen. Moderaterna vill att straffen för människosmuggling skärps väsentligt. Dagens straffnivåer står inte i proportion till brottens allvar. Vi vill att minimistraffet för människosmuggling höjs från fängelse sex månader till fängelse två år. Detta skulle även innebära att de brottsbekämpande myndigheterna i större utsträckning än i dag ges möjligheter att använda tvångsmedel. Vi vill även att Sverige ska driva frågan om högre minimistraff för människosmuggling på EU-nivå. Precis som svenska pass kan missbrukas och användas i illegala syften gäller detta för de resehandlingar som Migrationsverket utfärdar. De skärpta reglerna för svenska pass som infördes i april 2016 borde därför även ha gällt Migrationsverkets resehandlingar. Vi vill därför även se en översyn av regelverket för denna typ av dokument i syfte att motverka missbruk av bland annat uppehållstillståndskort. Det tillkännagivande till regeringen om detta som riksdagen beslutade den 2 mars 2016, som var en följd av en motion från Moderaterna och övriga allianspartier, måste efterkommas.

Översyn av knivlagen

Kniv är ett vanligt vapen vid våldshändelser med dödlig utgång och har så varit sedan 1970-talet. Det har från polisens sida framställts vissa synpunkter på problem avseende knivlagen och dess tillämpning. Samtidigt har antalet brott mot knivlagen ökat. År 2015 anmäldes omkring 9 700 brott mot knivlagen. Det är en ökning med 14 procent sedan

föregående år. Det bör därför göras en översyn av knivlagen för att bland annat klarlägga om lagstiftningen uppfyller de syften som den ursprungligen var avsedd för och om lagen behöver ändras eller kompletteras i något avseende. Straffet för brott mot knivlagen är förhållandevis lågt, och det bör övervägas om dagens påföljd står i proportion till hur farligt det är att bära kniv. Knivar som används vid brott är farliga och risken för dödlig utgång stor när de används exempelvis vid misshandel. Det är inte orimligt att därför tala om brott mot knivlagen i detta avseende som ett allvarligt brott.

Straffsatser för vapensmuggling

Alliansregeringen skärpte straffen för vapenbrott. Bland annat höjdes lägsta straffet för grovt vapenbrott från fängelse sex månader till fängelse ett år. Samtidigt infördes en ny bestämmelse om synnerligen grovt vapenbrott. Där är det nya straffet fängelse lägst tre och högst sex år. Dessa lagändringar trädde i kraft den 1 september 2014.

Straffskärpningarna som gjordes för vapenbrott och införandet av ett synnerligen grovt vapenbrott innebär inte någon skillnad avseende Tullverkets arbete på vapenområdet eftersom det inte finns motsvarande bestämmelser i smugglingslagstiftningen, till skillnad från hur det exempelvis förhåller sig på narkotikaområdet. I smugglingslagstiftningen är straffsatserna alljämt oförändrade. Skärpningarna beträffande vapenbrott bör medföra motsvarande ändringar i smugglingslagstiftningen. Vi anser därför att man skyndsamt bör se över smugglingslagstiftningen så att den skärpta synen på vapenbrott ska få genomslag även vad gäller vapensmuggling.

Kränkande fotografering

Brottet kränkande fotografering fördes in i brottsbalken den 1 juli 2013. Syftet med ett förbud mot kränkande fotografering i vissa fall var att skydda enskildas personliga integritet. Teknikutvecklingen har förändrat människors vardag. Den är betydelsefull för yttrande- och informationsfriheten och berikar människors liv. Samtidigt har den skapat nya förutsättningar att också missbruka tekniken. Ett exempel på det är så kallad smygfotografering (alltså fotografering som sker i hemlighet).

Bestämmelsen om kränkande fotografering innebar att det blev förbjudet att i hemlighet fotografera eller filma någon som befinner sig i sin privata miljö eller på en annan plats som är avsedd att vara privat: på en toalett, i ett omklädningsrum eller liknande. För att en fotografering ska vara straffbar krävs att den sker utan tillåtelse från den som blir fotograferad. Vidare att fotograferingen sker i hemlighet och att den fotograferade befinner sig på en plats som tillhör hans eller hennes privata miljö eller som annars är avsedd för särskilt privata förhållanden, det vill säga inomhus i en bostad eller på en toalett, i ett omklädningsrum eller ett annat liknande utrymme.

Straffet för kränkande fotografering är böter eller fängelse högst två år. Uppgifter har framkommit som tyder på att lagen inte omfattar alla situationer som den rimligtvis borde omfatta. Bland annat har Dagens Nyheter rapporterat om att en 16-årig pojke som åtalats för kränkande fotografering efter att ha smygfotograferat en kvinna i en provhytt friats. Anledningen var att fotograferingen måste ske i hemlighet och eftersom kvinnan upptäckte pojken friades han. Ett annat exempel rapporterar SVT om, där hovrätten friade en man från sexuellt ofredande efter att ha smygfilmat en kvinna under kjolen i

rulltrappan eftersom kvinnan inte märkte av smygfilmningen. Vi anser därför att det finns skäl att utvärdera bestämmelsen om kränkande fotografering i syfte att säkerställa att den omfattar alla situationer som den rimligtvis borde omfatta.

Åtgärder för att förhindra att underåriga blir gifta och mot tvångsäktenskap

Att förhindra att barn gifts bort eller att människor blir bortgifta mot sin vilja är en viktig uppgift. Den lagreform mot tvångsäktenskap som den tidigare regeringen genomförde 2014 innebär att Sverige inte längre erkänner äktenskap som ingåtts utomlands via ombud, att skyddet mot barnäktenskap har stärkts och att äktenskapstvång har kriminaliserats. Alliansregeringen införde den 1 juli 2014 det nya brottet äktenskapstvång som stärker skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap. De två nya brotten äktenskapstvång och vilseledande till tvångsäktenskapsresa infördes då i brottsbalken. Äktenskapstvång innefattar även att det är olagligt när den unges utsatthet utnyttjas exempelvis genom press från föräldrar eller släktingar. Vilseledande till tvångsäktenskapsresa tar sikte på den som lurar någon att resa till ett annat land där personen ska giftas bort genom tvång eller utnyttjande.

Brottsrubriceringarna infördes för drygt två år sedan och flera anmälningar till åklagare har gjorts sedan dess, men få åtal har väckts. Det är viktigt att åtal väcks så att de som gör sig skyldiga kan ställas till svars. Moderaterna vill därför att man ser över hur lagen mot barnäktenskap fungerar i praktiken. Lagstiftningen är förhållandevis ny men trots detta är det viktigt att man gör en uppföljning av de regler som gäller och hur de följs i Sverige. Genom en sådan översyn kan man också få en bättre bild av hur landets kommuner hanterar problematiken kring äktenskap ingångna i utlandet där underåriga är inblandade.

Utöver detta krävs ytterligare insatser för att motverka tvångsgifte och hot om tvångsgifte. Det kan exempelvis handla om tydliga och riktade informationskampanjer. Det bör också övervägas om en separat tvångsäktenskapsenhet behövs för att hantera frågor om tvångsäktenskap hos polisen eller någon annan myndighet.

Förstärk arbetet mot hedersrelaterade brott

Tusentals personer lever under hot från sina anhöriga på grund av en så kallad hederskultur. Detta är oacceptabelt. Samhället ska markera med kraft mot dessa brott. Individuella mänskliga fri- och rättigheter är universella och ingen inskränkning av dessa ska kunna rättfärdigas med religion, kultur eller tradition. Vi anser att det behövs en kartläggning av omfattningen av hedersrelaterad brottslighet och hur utvecklingen ter sig. Rättsväsendet ska ha de verktyg som behövs för att skydda brottsoffren. Det handlar bland annat om ökad kunskap, stöd till drabbade och ett tydligt myndighetsansvar. Det behöver även göras en översyn av lagstiftningen i syfte att motverka hedersrelaterade brott och öka lagföringen av sådana brott.

Hatbrott

I ett fritt och öppet samhälle ska man kunna leva med och älska vem man vill. Man ska få tro på det man vill. Oavsett varifrån man kommer eller hur man ser ut är det en

självklarhet att alla ska bemötas med respekt. Tyvärr ser verkligheten inte ut så. Det finns de som provoceras av andras kärlek, utseende eller religion. Det finns de som går över gränsen – som hotar, kränker och misshandlar personer på grund av deras sexuella läggning, etniska tillhörighet eller religion. Fördomar som bitit sig fast, okunskap och bristande respekt kan få allvarliga konsekvenser och är ett problem som måste tas på stort allvar.

I Sverige anmäls cirka 5 000 hatbrott varje år. Hatbrott avser brotten hets mot folkgrupp och olaga diskriminering. Det kan även vara andra brott där ett motiv för brottet har varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller annan liknande omständighet. Moderaterna anser att även könsuttryck och könsidentitet uttryckligen ska omfattas av lagstiftningen. Personuppgiften är samtidigt låg. Ett stort problem är att hatbrotten inte tas på tillräckligt stort allvar. Det leder till att människor inte alltid vill anmäla sådana brott. Kunskapen om hatbrotten är inte tillräcklig, vare sig inom rättsväsendet eller bland allmänheten. Det krävs ett mer omfattande arbete mot hatbrott. Kunskapen om hatbrott i samhället i stort måste helt enkelt öka. Vilket också gäller det förhållandet att en sådan lagstiftning faktiskt finns och hur den ser ut. Många utsätts för hatbrott utan att vara medvetna om att man utsätts för ett sådant brott. Är man inte medveten om att brott begåtts görs inte heller någon polisanmälan. Ökad kunskap om hatbrott krävs hos dem som utsätts för brott, men också hos dem som kränker andra med ord och med handlingar. Det också viktigt att arbeta förebyggande med att tidigt involvera unga i diskussioner om attityder och värderingar. Det krävs ett tydligare fokus på dem som utsätter andra för hatbrott och hur sådan brottslighet kan motverkas på ett tidigt stadium. Här är det viktigt med ett värdegrundsarbete som inleds tidigt. För att sprida budskapet om hur lagstiftningen ser ut krävs utbildning som når breda grupper, till exempel i skolor, i föreningar och hos myndigheter. Migrationsverket, som för många människor är den första myndighetskontakten i Sverige, kan exempelvis informera nyanlända om hatbrott.

Polisens omorganisation har öppnat upp för en förbättrad bekämpning av hatbrott. För att tidigare kunna upptäcka hatbrottsmotiv krävs det utbildning bland poliser. Det handlar bland annat om att ställa rätt frågor till målsäganden när anmälan görs, men också om att vid husrannsakingar säkra bevis avseende föremål som skulle kunna kopplas till hatbrott.

I dag bedöms enligt polisen ett stort antal hatbrott felaktigt som mängdbrott. Det gör också att brotten prioriteras lägre än om det hade varit fråga om ett brott med hatbrottsmotiv. När polisanmälan görs är det därför viktigt att målsäganden signalerar att vederbörande utsätts för ett hatbrott, men det krävs också att polisen blir bättre på att upptäcka att det handlar om ett hatbrott. Det kan polisen göra genom att exempelvis ställa frågor på ett sådant sätt att ett eventuellt hatbrottsmotiv framkommer.

Ett likvärdigare stöd till brottsoffer över hela landet

Bakom varje polisanmälan finns – typiskt sett – någon som har utsatts för våld eller hot eller en kränkning av något slag. Någon kan ha drabbats av fysiska såväl som psykiska skador som tar tid att bearbeta och återhämta sig från. Andra lider av såväl praktiska som ekonomiska problem. Det är många som drabbas av ett brott. Dels den som utsätts, dels anhöriga och vänner till offret. Detsamma gäller gärningsmännens familjer dels

som hamnar i en utsatt situation. Ibland finns även barn med i bilden. Alla som drabbas av ett brott måste få den hjälp och det stöd de behöver för att bearbeta det som har hänt och för att kunna återgå till en trygg vardag. Brottsofferjourenas förutsättningar att hjälpa brottsutsatta är olika i olika delar av landet. Eftersom en stor del av arbetet utförs på ideell basis är de beroende av ekonomiskt stöd från kommunerna.

Brottsofferjourenas förutsättningar att ge brottsoffer medmänskligt stöd, hjälp och råd varierar. Ett professionellt bemötande av alla brottsoffer är viktigt, oavsett var man bor. Moderaterna vill därför verka för att likvärdigheten i stödet till brottsoffer ska förbättras över hela landet.

Stoppa brottslighet som sker via postförsändelser

Regeringens utredare har i april 2016 presenterat sin utredning (SOU 2016:27) om en översyn av postlagstiftningen. Utredningen har sett över postlagstiftningen för att bedöma om den motsvarar rådande och framtida behov. Utredningen är nu ute på remiss. Vi har fått indikationer på att det finns problem med narkotikahandel och smuggling med hjälp av postförsändelser. Det finns även indikationer på annan brottslighet som sker via postförsändelser såsom olaglig vapenhandel. Ungdomar handlar narkotika eller spice på internet som de sedan får hemlevererat i ett vanligt kuvert. Detta är även något som har påpekats och blivit omskrivet i media. Framväxten av den internetbaserade narkotikahandeln är oroande och medför stora utmaningar.

Det är beklagligt att regeringen inte i samband med postutredningen även låtit utreda de brottsbekämpande myndigheternas behov och brottsbekämpningsperspektivet i den nuvarande och framtida postlagstiftningen. Vi menar att det är viktigt att i den fortsatta beredningen ta hänsyn till och undersöka de brottsbekämpande myndigheternas behov och effekterna på brottsbekämpningen som eventuella nya regler kan innebära.

Vi anser därför att postlagen ska utformas även med utgångspunkt från brottsbekämpande myndigheters behov av att kunna ingripa och utreda handel med och smuggling av narkotika och andra olagliga produkter.

Insatser mot den it-relaterade brottsligheten

Samhället är i dag beroende av internet för att fungera. Internet underlättar våra liv men ökar också vår sårbarhet, inte minst när det gäller risken att utsättas för brott. Andelen brott som begås med hjälp av modern teknik ökar ständigt. Rättsväsendet har inte hunnit följa med i utvecklingen. För att möta hoten inom it-området är det viktigt att höja kunskapen om den it-relaterade brottsligheten i hela rättsväsendet. Internet har också blivit en ny arena för hat, hot och kränkningar, som sprids på bloggar och i andra forum. Genom olika sociala medier kan bilder och information enkelt delas. Det innebär att kränkningar och hot kan få stor spridning. Uppgifter och bilder på internet är enkelt sökbara och kan finnas kvar i all framtid. Att bli uthängd på internet kan innebära en stor psykisk påfrestning för den som utsätts. Kränkningarna kan ske i ett sammanhang av trakasserier som pågår även utanför internet. Det kan exempelvis handla om förföljelse från en tidigare partner.

Det händer till exempel att intima bilder eller videor sprids utan samtycke från den som stått framför kameran. Via internet kan även mobbning av barn och unga ta sig in i hemmet via datorer, läsplattor och mobiltelefoner. Andra brott som också begås på

internet är bedrägerier, inte sällan med hjälp av en så kallad kapad identitet. Gärningsmännen utnyttjar då någon annans identitet för att ta lån eller göra inköp på kredit, ofta från flera olika ställen. Brottsoffret får ägna mycket tid och möda åt att ringa runt till flera olika banker och näringsidkare. Moderaterna vill därför att det tas initiativ till en brottsofferportal dit de som utsatts för identitetsintrång och bedrägerier på internet kan vända sig. Ett upprättande av en brottsofferportal bör ske i samarbete med branschens olika aktörer.

Många bedrägerier sker numera via internet. Det kan röra sig om exempelvis idkapningar, kontokortsbedrägerier och annonsbedrägerier. Brotten ökar kraftigt i omfattning, samtidigt som upplärningsprocenten generellt sett är mycket låg. Orsakerna till det är många, men kan bero på att bevisläget är svårt, den misstänkte har lämnat landet eller aldrig någonsin befunnit sig i Sverige. Det kan också röra sig om att polisen inte har de resurser som behövs för att kunna prioritera arbetet mot it-bedrägerier. För den som drabbas av den här typen av bedrägeribrott kan skadeverkningarna bli många och allvarliga. Det är därför av vikt att fler brott av den här typen klaras upp. För att åstadkomma detta kan t.ex. fler civila utredare med specialistkompetens inom it vara betydelsefullt.

It-brotten är de brott som har ökat snabbast under de senaste åren. Den snabba teknikutvecklingen innebär stora utmaningar för rättsväsendets myndigheter. Vi vill ha en samlad strategi för att se över hur man kan höja utbildningsnivån för att utreda it-relaterad brottslighet inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Det bör även göras en översyn av strukturerna och organiseringen av arbetet mot it-relaterad brottslighet och av hur man kan utnyttja det internationella samarbetet bättre för att bekämpa denna brottslighet. Polisens förmåga att utreda den här typen av brottslighet behöver förstärkas betydligt. Moderaterna föreslår en resursförstärkning av polisens förmåga och kapacitet att utreda och klara upp mängdbrott på internet vilket även framgår av Moderaternas budgetmotion för utgiftsområde 4.

Anna Kinberg Batra (M)

Jessica Polfjärd (M)

Ewa Thalén Finné (M)

Anti Avsan (M)

Karin Enström (M)

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Elisabeth Svantesson (M)

Hans Wallmark (M)

Ulf Kristersson (M)

Tobias Billström (M)

Lotta Finstorp (M)

Cecilia Magnusson (M)

Andreas Norlén (M)